

**PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS**

ĮSAKYMAS

**DĖL PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO PROJEKTO RENGIMO TVARKOS
APRAŠO IR PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ PINIGINIŲ IR
NATŪRINIŲ IŠLAIDŲ NORMŲ PATVIRTINIMO**

2016 m. lapkričio 4 d. Nr. AV-815
Pakruojis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnio 8 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1046 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 gegužės 14 d. nutarimo Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 22 punktu ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. birželio 19 d. įsakymo Nr. 1K-194 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto skaičiavimų, būtinų valstybės biudžeto projektui sudaryti, formų patvirtinimo“ rekomendacijomis:

1. T v i r t i n u:

1.1. Pakruojo rajono savivaldybės biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašą (pridedama).

1.2. Pakruojo rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų pinigines ir natūrinės išlaidų normas (pridedama).

2. Į s a k a u Pakruojo rajono savivaldybės biudžetinėms įstaigoms, Pakruojo rajono savivaldybės administracijos struktūriniais padaliniais ir filialams – seniūnijoms:

2.1. parengti ir pristatyti Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Finansų skyriui (toliau – Finansų skyrius) biudžeto programų sąmatų projektus iki 2016 m. gruodžio 15 dienos;

2.2. programų lėšų poreikį 2017 metams suvesti į Biudžeto buhalterinės apskaitos programą „Finnet“.

3. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. spalio 23 d. įsakymą Nr. AV-841 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo ir savivaldybės biudžetinių įstaigų piniginių ir natūrinių išlaidų normų patvirtinimo“.

Šis įsakymas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Administracijos direktorė

Erika Kižienė

PATVIRTINTA

Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus
2016 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. AV-815

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO PROJEKTO RENGIMO TVARKOS APRAŠAS

1. Pakruojo rajono savivaldybės biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja Pakruojo rajono savivaldybės biudžeto projekto rengimą.

2. Pakruojo rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) biudžeto projektas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintais savivaldybių biudžetų finansiniais rodikliais, oficialiosios statistikos duomenimis, Pakruojo rajono savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų parengtomis programomis ir jų sąmatų projektais, atsižvelgiant į Pakruojo rajono savivaldybės tarybos patvirtintus strateginį veiklos (toliau – SVP) bei strateginį plėtros (toliau - SPP) planus.

3. Savivaldybės biudžeto projektas sudaromas programiniu principu, vieneriems kalendoriniams metams, pagal Savivaldybės strateginį veiklos planą, kuriame numatomos lėšos jame nurodytoms programoms pagal numatomus finansavimo šaltinius įgyvendinti.

4. Savivaldybės biudžetinės įstaigos, savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai ir filialai – seniūnijos Finansų skyriui pateikia formas su skaičiavimais biudžeto projektui sudaryti:

4.1. 20 _ m. Programos sąmatos formą (BF-1) (1 priedas);

4.2. Išlaidų prekėms ir paslaugoms formą (BF-2) (2 priedas);

4.3. Išlaidų asignavimų valdytojų darbo užmokesčiui formą (BF-3) (3 priedas);

4.4. Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, skiriamos savivaldybių biudžetams 20_ m. programos sąmatos formą (BF-5) (4 priedas);

4.5. Išlaidų ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti formą (BF-9) (5 priedas);

4.6. n-(n+2)-ųjų metų programų asignavimų suvestinės formą (BF-10) (6 priedas);

4.7. Išlaidų valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų darbo užmokesčiui formą (BF-11) (7 priedas);

4.8. Išlaidų darbuotojų, išlaikomų iš biudžeto, kurių tarnybinis atlyginimas nustatomas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimą Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“, darbo užmokesčiui formą (BF-12) (8 priedas);

4.9. Išlaidų kitų subjektų, vykdančių atitinkamas asignavimų valdytojų programas ir kurių darbo užmokestis yra įskaičiuotas į asignavimų valdytojų darbo užmokesčio fondą, darbo užmokesčio formą (BF-14) (9 priedas);

4.10. Ikimokyklinių, visų tipų bendrojo ugdymo mokyklų rodiklių formą (BF-16) (10 priedas).

5. SVP programų vykdytojai parengtus programinio biudžeto projektų aprašymus teikia SVP programų koordinatoriams.

6. Veiklos programų sąmatų projektai sudaromi pagal kiekvieną programos finansavimo šaltinį, priemones, visus funkcinės ir ekonominės klasifikacijos kodus.

7. Biudžeto programų sąmatų projektai užpildomi programoje „Finnet“ ir pateikiami Finansų skyriui su aiškinamuoju raštu, kuriame pateikiami pagrįsti skaičiavimai. Lėšos turi būti planuojamos atsižvelgiant į esamą kontingentą, nustatytus normatyvus, galiojančius įkainius ir kitus rodiklius, susijusius su įstaigos veiklos pobūdžiu. Lėšų poreikis apskaičiuojamas analizuojant dvejų praėjusių metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkį, paaiškinant pokyčius, lyginant su ankstesniais metais. Aiškinamajame rašte pateikiamos einamųjų metų bei praėjusių metų faktinės išlaidos, kurių pagrindu planuojamos išlaidos ateinantiems metams.

dienos patvirtinta išlaidų norma (Eur) – maisto produktų išlaidoms padengti skirtas dienos mokestis už vaiko (gyventojų) maitinimą savivaldybės įstaigose.

10. Išlaidos medikamentams skaičiuojamos pagal formulę: išlaidos medikamentams (Eur) = 1 dienos išlaidų norma (Eur) x medikamentų naudojimo dienų skaičius x vidutinis metinis kontingentas.

11. Išlaidos fiksuoto, mobiliojo ryšio telefonams planuojamos atsižvelgiant į abonentų skaičių ir vienam abonentui skiriamą pokalbių limitą (toms įstaigoms, kurioms yra nustatyti limitai), neviršijant praėjusių dvejų metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkio. Įstaigose, kuriose nėra nustatyti limitai, ryšių išlaidos skaičiuojamos neviršijant praėjusių dvejų metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkio, atsižvelgiant į tarifų pasikeitimą.

12. Interneto paslaugoms asignavimai skaičiuojami vadovaujantis pasirašytomis sutartimis.

13. Pašto siuntimo paslaugoms išlaidos skaičiuojamos neviršijant praėjusių dvejų metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkio.

14. Lėšų poreikis kurui apskaičiuojamas pagal formulę: išlaidos kurui (atskirai kiekvienai transporto priemonei) (Eur) = kuro sunaudojimo norma (l/100 km) x metinė rida (km) / 100 x kuro kaina (Eur/l);

14.1. Kuro sunaudojimo norma (l/100 km.) – įstaigos vadovo patvirtinta atskiros transporto priemonės kuro sunaudojimo norma.

14.2. Kuro kaina (Eur/l) – vidutinė einamųjų metų vieno litro kuro kaina.

14.3. Metinė rida (km) – konkrečios transporto priemonės dvejų paskutinių metų vidutinė metinė rida.

15. Lėšų poreikis draudimo išlaidoms apskaičiuojamas atsižvelgiant į faktinį transporto priemonių skaičių bei pasirašytas draudimo sutartis, techninei apžiūrai – kiek planuojama atlikti techninių apžiūrų.

16. Lėšų poreikis transporto priemonių remontui, nuomai ir atsarginėms dalims apskaičiuojamas atsižvelgiant į faktinę transporto priemonių būklę, įstaigai pateikiant išlaidų poreikį pagrindžiančius skaičiavimus aiškinamajame rašte. Išlaidos atsarginėms dalims apskaičiuojamos pagal formulę: išlaidos atsarginėms dalims (Eur) = išlaidos kurui (Eur) x 30 proc.

17. Mokinių pavėžėjimo mokykliniais autobusais išlaidos kurui įsigyti skaičiuojamos pagal metinę automobilių ridą, kuri, įvertinus kuro kainų pasikeitimus, apskaičiuojama pagal formulę: metinė automobilių rida = 1 dienos maršruto ilgis x mokslo dienų skaičius.

18. Įstaigos, neturinčios automobilių, transporto nuomos išlaidas skaičiuoja neviršydamos praėjusių dvejų metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkio.

19. Iš savivaldybės biudžeto išlaikomoms biudžetinėms įstaigoms išlaidų tarnybiniams lengviesiems automobiliams, išskyrus specialiosios paskirties lengvuosius automobilius, išlaikymo arba nuomos dydis neturi viršyti 1,5 procento paprastųjų išlaidų, tvirtinamų šių įstaigų metinėse išlaidų sąmatose.

20. Vaikų lopšeliuose-darželiuose, darželiuose 1 vaikui išlaidos aprangai ir patalynei įsigyti planuojamos iki 7 Eur metams, mokyklų bendrabučiuose 1 vaikui išlaidos planuojamos iki 19 Eur metams, socialinių paslaugų įstaigose bei globos grupėse 1 išlaikytiniui – iki 29 Eur metams.

21. Aprangos ir patalynės skalbimo išlaidos planuojamos neviršijant praėjusių dvejų metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkio.

22. Išlaidos spaudiniams skaičiuojamos remiantis nustatyta vidutine vienam moksleiviui ar įstaigai skiriama išlaidų norma (jei įstaigoje yra nustatyta), atsižvelgiant į moksleivių skaičių. Šioms išlaidoms priskiriamos knygų, periodinių leidinių ir kitų spaudinių įsigijimo išlaidos.

23. Jei nėra nustatytos normos, išlaidos skaičiuojamos neviršijant praėjusių dvejų metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkio.

24. Kitų prekių įsigijimo išlaidos planuojamos neviršijant praėjusių dvejų metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkio, atsižvelgiant į būtiną poreikį ir prioritetus pagal prekių grupių pavadinimus, kiekius ir kainas.

25. Išlaidos kitoms prekėms skirstomos taip:

25.1. švaros ir asmens higienos ir slaugos prekės ir priemonės;

- 25.2. statybinės ir kitos turto remontui skirtos prekės ir medžiagos;
- 25.3. buities ir ūkinės paskirties prekės;
- 25.4. kanceliarinės prekės;
- 25.5. turto atsarginės dalys;
- 25.6. mokymo reikmenys;
- 25.7. trumpalaikis turtas;
- 25.8. elektros prekės;
- 25.9. kompiuterių ir spausdintuvų priežiūrai skirtos prekės ir atsarginės dalys;
- 25.10. sporto prekės;
- 25.11. kitos prekės.

26. Lėšų poreikis komandiruotėms (transporto, apgyvendinimo, ryšio ir kitos komandiruotės išlaidos) apskaičiuojamas atsižvelgiant į tai, kad išlaidos turi sudaryti iki 1,5 proc. darbuotojų (neįskaitant pagalbinių personalo) darbo užmokesčiui skirtų asignavimų, neviršijant praėjusių dvejų metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkio.

27. Lėšų poreikis kvalifikacijos kėlimui apskaičiuojamas atsižvelgiant į tai, kad išlaidos turi sudaryti iki 3 procentų valstybės tarnautojų ir iki 0,4 procento darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (neįskaitant išlaidų, skirtų iš mokinio krepšeliui skirtų kvalifikacijai kelti lėšų).

28. Šioms išlaidoms priskiriamos miestų ir gyvenviečių aplinkos priežiūros išlaidos, kitos einamosios išlaidos (gatvių apšvietimo išlaidos; atliekų tvarkymo išlaidos: gatvių, aikščių, kelių, turgaviečių, parkų ir kt. vietų valymas; kapinių priežiūra; atliekų surinkimas ir apdorojimas ir kt.). Išlaidos planuojamos neviršijant praėjusių dvejų metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkio, atsižvelgiant į galimus pasikeitimus ir būtinumą.

29. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nuomos išlaidos (įskaitant veiklos nuomą) skaičiuojamos pagal sudarytas nuomos sutartis.

30. Lėšų poreikis ilgalaikio materialiojo turto einamajam remontui planuojamas atsižvelgiant į faktinę ilgalaikio materialiojo turto būklę, nustatytus prioritetus, įstaigai pateikiant išlaidų poreikį pagrindžiančius skaičiavimus aiškinamajame rašte.

31. Komunalinės paslaugos apima šildymo išlaidas, taip pat šildymui skirto skystojo ir kietojo kuro įsigijimo išlaidas (atvežimo, paruošimo); elektros energijos, skirtos apšvietimui, šildymui ir kitoms reikmėms, išlaidas, vandentiekio ir kanalizacijos paslaugų apmokėjimo, šiukšlių išvežimo išlaidas. Išlaidos komunalinėms paslaugoms skaičiuojamos taip:

31.1. šiluminės energijos suvartojimo norma (MWh) nustatoma atsižvelgiant į praėjusių dvejų metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkį. Būtina įvertinti katilinių rekonstrukcijų ir šildomo patalpų ploto bei tarifų pasikeitimus. Centralizuotai teikiamos šilumos ir kuro pabrangimo išlaidos planuojamos didinant asignavimus vidutiniu brangimo procentu;

31.2. elektros energijos suvartojimo norma (kWh) nustatoma atsižvelgiant į praėjusių dvejų metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkį. Būtina įvertinti elektros tinklų plėtrą bei vykdomą patalpų renovaciją, elektros energijos kainų kitimą;

31.3. vandens suvartojimo norma (m^3) – nustatoma atsižvelgiant į praėjusių dvejų metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkį, įvertinant prognozuojamus vandens suvartojimo pasikeitimus;

31.4. šiukšlių išvežimo išlaidos apskaičiuojamos atsižvelgiant į praėjusių dvejų metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkį.

32. Išlaidos kitoms paslaugoms skaičiuojamos pagal sudarytas sutartis, neviršijant praėjusių dvejų metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkio, įvertinus paslaugų kainų pasikeitimus.

33. Išlaidos kitoms paslaugoms skirstomos taip:

33.1. narystės mokesčiai tarptautinėms organizacijoms;

33.2. nežinybinė apsauga;

33.3. reprezentacinės išlaidos (savivaldybės administracijai iki 1 procento, biudžetinėms įstaigoms iki 0,05 procento);

33.4. mokesčiai bankams už pavedimus ir kitas jų paslaugas;

33.5. kompiuterių, buhalterinių ir kitų kompiuterinių programų, interneto ir panašios paslaugos;

33.6. leidybos, spausdinimo ir panašios paslaugos;

33.7. poilsio organizavimo, kultūros ir sporto paslaugos;

33.8. kitos paslaugos.

34. Lėšų poreikis materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti planuojamas atsižvelgiant į materialiojo ir nematerialiojo turto būtiną poreikį ir nustatytus prioritetus, nurodant turto pavadinimus, kiekius ir numatomas kainas.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

35. Asignavimų valdytojai pateikia patvirtintas biudžeto projekto skaičiavimo formas su aiškinamuoju raštu nustatytu terminu Finansų skyriui.

36. Finansų skyrius turi teisę pareikalauti papildomai pagrįsti pateiktus skaičiavimus.

PATVIRTINTA

Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus
2016 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. AV-815

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ PINIGINĖS IR NATŪRINĖS IŠLAIDŲ NORMOS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pakruojo rajono savivaldybės (toliau – savivaldybė) biudžetinių įstaigų piniginės ir natūrinės išlaidų normos naudojamos apskaičiuojant lėšų poreikį ateinantiems biudžetiniams metams savivaldybės savarankiškoms funkcijoms vykdyti.

2. Ateinančių biudžetinių metų lėšų poreikis nustatomas atliekant praėjusių dvejų metų kasinių ir einamųjų metų patvirtintų išlaidų vidurkių skaičiavimus, asignavimų panaudojimo analizę ir atsižvelgiant į realius išlaidų pokyčius, poreikius bei planus (tai nurodoma aiškinamajame rašte).

3. Savivaldybės biudžeto lėšos skiriamos biudžetinių įstaigų savarankiškoms funkcijoms vykdyti: personalui išlaikyti, prekėms ir paslaugoms, ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti ir kt.

4. Specialiųjų tikslinių dotacijų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti poreikis nustatomas pagal atitinkamas sritis kuruojančių valstybės institucijų / įstaigų patvirtintas metodikas, specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti poreikis nustatomas pagal Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu.

5. Lėšų poreikis gali būti koreguojamas įstaigai pateikus motyvuotą, skaičiavimais pagrįstą prašymą.

II SKYRIUS IŠLAIDŲ APSKAIČIAVIMAS

6. Darbo užmokestis pinigais apima tokias darbo užmokesčio rūšis: pagrindinį darbo užmokestį, papildomą užmokestį už viršvalandžius, naktinį darbą ir darbą savaitgaliais, priedus ir premijas, atostoginius, kompensacijas už nepanaudotas atostogas, išeitines išmokas, nenutrūkstamą darbo užmokesčio mokėjimą ligos atveju. Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo dydžiai ir sąlygos yra nustatomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimu Nr. 280 „Dėl Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaitos metodikos patvirtinimo“ ir kitais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais bei savivaldybės tarybos nustatytu didžiausiu leistinu pareigybių skaičiumi.

7. Skaičiuojant darbo užmokesčio poreikį kūrėjams, darbo užmokestis skaičiuojamas 6 mėnesiams, numatant lėšas kompensacijai už nepanaudotas atostogas. Sargams ir kūrėjams darbo užmokestis už naktinį darbą ir už darbą švenčių dienomis skaičiuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 193, 194 straipsniais.

8. Socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymą, t. y. 30,98 proc. nuo darbo užmokesčio.

9. Išlaidos mitybai skaičiuojamos pagal formulę: išlaidos mitybai (Eur) = 1 dienos patvirtinta išlaidų norma (Eur) x maitinimo dienų skaičius x vidutinis metinis kontingentas. 1

8. Asignavimų valdytojai yra atsakingi už teisingą programų sąmatų projektų sudarymą ir naudojimo teisingumą. Jie turi užtikrinti, kad praėjusių metų skolos būtų numatytos padengti planuojamais metais, neviršijant tiems metams skirtų savivaldybės biudžeto asignavimų.

9. Asignavimų valdytojai gali tikslinti pateiktus veiklos programų sąmatų projektus tik suderinę su Finansų skyriumi.

10. Finansų skyrius:

10.1. analizuoja asignavimų valdytojų pateiktus sąmatų projektus, tikrina, ar skaičiavimai yra tikslūs ir pagrįsti, ar laikytasi taupumo režimo, ar numatyti asignavimai esamiems įsiskolinimams padengti;

10.2. patikrinęs asignavimų valdytojų programų sąmatas, susistemina gautus duomenis ir parengia pirminį savivaldybės biudžeto projektą. Pirminis projektas pateikiamas Savivaldybės administracijos direktoriui, kuris toliau organizuoja jo svarstymą ir tvirtinimą Savivaldybės taryboje.

11. Savivaldybės taryba priima sprendimą atsižvelgdama į Savivaldybės administracijos pranešimus bei komitetų pasiūlymus ir išvadas.

12. Tvirtinant savivaldybės biudžetą, sprendime nurodoma:

12.1. bendra pajamų suma ir jų paskirstymas pagal pajamų rūšis;

12.2. bendra asignavimų suma ir jų paskirstymas biudžetinėms įstaigoms ir Savivaldybės administracijos padaliniais programoms vykdyti. Biudžeto asignavimai skiriami išlaidoms, iš jų – darbo užmokesčiui ir turtui įsigyti.
